

Főoldal>Családi ügyek, öröklés>Családi tartási kötelezettségek

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [It](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

olasz

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható.

Swipe to change

Családi tartási kötelezettségek**Olaszország****1 Mit jelent a gyakorlatban a „tartás” és a „tartási kötelezettség” fogalma? Kinek kell más személy részére tartásdíjat fizetnie?**

Az olasz jogrendszerben a kötelezett és a jogosult személyek közötti családi kapcsolattól függően eltérő a családi segítségnyújtás neve, feltételei és összege.

Az „obbligazione alimentare” az az anyagi szolgáltatás, amely a saját fenntartására képtelen személyt illeti meg. A törvény által megjelölt bizonyos személyek a családi szolidaritási kötelezettségük részeként kötelesek ennek a fizetésére.

Ennek a fajta tartásnak a szabályait a Polgári Törvénykönyv 433. és azt követő cikkei tartalmazzák. Akkor kell fizetni., ha:

- a fizetésre kötelezett és a jogosult között fennáll egy bizonyos jogi kapcsolat,
- a saját létfenntartását fedezni nem képes kedvezményezett rászorult helyzetben van.

A tartásra kötelezettek sorrendje az alábbi:

a házastárs,
gyermekek,
szülők, vagy ilyenek hiányában felmenő ágon a közvetlen hozzátartozók,
vők és menyek,
apósok és anyósok,
testvérek.

A fenti felsorolás szerinti legközelebbi hozzátartozó kötelezhető tartás fizetésére; ha ugyanazon a szinten több személy is van, a felelősség közöttük anyagi helyzetük alapján oszlik meg.

A fizetendő összeg arányos a tartást kérő személy szükségleteivel és bármely kötelezett személy anyagi helyzetével. Ez a fajta tartás azonban nem haladhatja meg a rászoruló személy alapvető életszükségleteinek fedezéséhez szükséges összeget, figyelemmel szociális helyzetére is.

Az „assegno di mantenimento” keretében az egyik házastárs pénzügyi támogatást nyújt a másik részére különválás vagy a házasság felbontása esetén, és függetlenül attól, hogy ki a kedvezményezett, a célja annak biztosítása, hogy a jogosult képes legyen fenntartani a házasság során élvezett életszínvonalát. Az „assegno di mantenimento” megítélésének nem feltétele az, hogy a jogosult rászorult legyen, és akkor is kérhető, ha a jogosult dolgozik. Le lehet róla mondani, és helyettesíthető egyszemű kifizetéssel is.

Mivel ennek a típusú tartásnak az a célja, hogy biztosítsa a házastárs részére a válást megelőzően élvezett életszínvonalhoz hasonló körülmények fenntartását, az összege általában magasabb, mint az „assegno alimentare” esetében. Nem jár azonban „assegno di mantenimento” a válásért okolható házastárs részére.

Az „assegno di mantenimento” kifejezést használják a szülők által a különválás vagy a házasság felbontása esetén a gyermekek számára fizetendő pénzügyi támogatásra is.

A gyermekeket megilleti az a jog, hogy szüleik lehetőségeikhez képest és a munkahelyi vagy otthoni munkavégzésre való képességükkel összhangban eltartsák őket. Különválás vagy a házasság felbontása esetén a bíróság megállapítja a tartásdíj rendszeres fizetésére szóló kötelezettséget, és meghatározza annak összegét, figyelemmel a gyermek szükségleteire, a gyermek által a szüleivel való együttélés idején élvezett életszínvonalra, mindkét szülő anyagi forrásaira és az egyes szülők által végzett háztartási és gondozási feladatok pénzbeli ellenértékére.

2 Hány éves korig részesülhet egy gyermek tartásdíjban? Különböző szabályok vonatkoznak-e a kiskorúakra és a felnőttekre a tartással kapcsolatban?

A nagykorúvá válásig a gyermekeket megilleti az a jog, hogy szüleik adott lehetőségeikhez képest és a munkahelyi vagy otthoni munkavégzésre való képességükkel összhangban eltartsák őket. Különválás vagy a házasság felbontása esetén a bíróság megállapítja a tartásdíj rendszeres fizetésére kötelezettséget (lásd az előző szakaszt).

Ha a gyermek nagykorúvá vált, de pénzügyileg még nem önálló, a bíró kötelezheti a szülő egyikét vagy mindkettejüket, hogy rendszeresen fizessenek tartást – általában közvetlenül – a gyermek részére. Ha a gyermek nagykorúvá és pénzügyileg függetlenné vált, de ismét pénzügyi nehézségekkel szembesül, a szülők csak az „obbligazione alimentare” biztosítására kötelezhetők.

Ha a nagykorúságát betöltött gyermek súlyos fogyatékossgal küzd, a kiskorú gyermekekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

3 Az illetékes hatóságnál vagy bíróságnál kell-e kérelmezni a tartásdíjat? Melyek az eljárás fő elemei?

Az „alimenti” megszerzéséhez kérelmet (*atto di citazione*) kell benyújtani ahhoz a bírósághoz, ahol a kérelmező él, csatolva a rászorultságát igazoló okirati bizonyítékokat.

Miután elkezdődött az eljárás, a jogerős végzés meghozatala előtti ideiglenes tartás megállapítása kérhető a bíróságtól.

A gyermek vagy a házastárs tartása kérelmezhető külön eljárásban, illetve a különválásra vagy a házasság felbontására irányuló eljárásban. A tartásról a bíróság az eljárásban tartott első tárgyaláson is dönthet.

4 Lehet-e kérelmet benyújtani gyermek vagy rokon (ha igen, hányadik fokú rokon) nevében?**5 Ha bírósághoz kívánok fordulni az ügyben, hogyan állapíthatom meg, hogy melyik bíróság illetékes?**

A 4/2009/EK rendelettel összhangban, a tagállamokban tartási kötelezettséggel kapcsolatban indított ügyekben az illetékes bíróság az a bíróság:

- amelynek illetékességi területén az alperes szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik; vagy
- amelynek illetékességi területén a jogosult szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik; vagy
- amely a saját joga szerint személyi jogállás tekintetében eljárni jogosult, ha a tartással kapcsolatos ügy egy ilyen eljáráshoz kapcsolódik, kivéve, ha az illetékessége kizárólag a felek egyikének állampolgárságán alapul; vagy

d) amely a saját joga szerint szülői felügyelet tekintetében eljárni jogosult, ha a tartással kapcsolatos ügy egy ilyen eljáráshoz kapcsolódik, kivéve, ha az illetékessége kizárólag a felek egyikének állampolgárságán alapul.

6 Kérelmezőként közvetítőn (például ügyvéden, központi vagy helyi hatóságon stb.) keresztül kell-e bírósághoz fordulnom az ügyben? Ha nem, milyen eljárások alkalmazandók?

A tartásra irányuló eljárást megindító iratot ügyvéd útján kell benyújtani, aki képviseli a felet a bíróságon.

Nincs szükség ügyvéd közreműködésére, ha a tartásra vonatkozó határozatot a különvált házastársak közötti megállapodásba foglalják. Ebben az esetben a megállapodást be kell nyújtani a bírósághoz, amely ellenőrzi és jóváhagyja azt.

7 Kell-e illetéket fizetnem, ha bírósághoz fordulok az ügyben? Ha igen, ez milyen mértékű lehet? Ha nem rendelkezem a szükséges anyagi eszközökkel, igénybe vehetek-e költségmentességet az eljárás költségeinek fedezésére?

Az a személy, aki polgári bírósághoz nyújt be keresetet, nyilvántartásba vételi díjat köteles fizetni (*contributo unificato di iscrizione a ruolo*). Ez a díj az ügy jellegétől és értékétől függően változhat. A bíróság által kibocsátott végzésekre szintén vonatkozik a nyilvántartásba vételi díj.

A gyermekek részére fizetendő tartásra vonatkozó ügyekben azonban a fenti nyilvántartásba vételi díjak egyikét sem kell megfizetni.

A feleknek maguknak kell viselniük az őket képviselő ügyvédek költségét.

A kellő forrásokkal nem rendelkező személyek kérhetik olyan ügyvéd kirendelését, aki ingyen képviseli őket úgy, hogy a költségeket az állam viseli (költségmentesség).

A kérelmező akkor jogosult költségmentességre, ha az adóköteles éves jövedelme nem haladja meg a 10 766,33 EUR-t. Ha az érintett személy a házastársával vagy más családtagjával él, az összes családtag – beleértve a kérelmezőt is – jövedelmének összeadásával kell kiszámítani az éves jövedelmet. Ebben az esetben a kérelmezővel élő minden családtag után 1032,91 EUR-val növelni kell a költségmentességre jogosító legmagasabb jövedelmet.

A költségmentességre vonatkozó kérelmet az ügyben illetékességgel rendelkező bíróság illetékességi területén működő ügyvédi kamarához (*Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) kell benyújtani. A kérelmet az ügyvédi kamara igazgatási irodájában és az ügyvédi kamara honlapján elérhető nyomtatványokon kell benyújtani, és a nyomtatványokhoz csatolni kell az ott feltüntetett okiratokat.

A kérelemben fel kell tüntetni a követelés indokát és jogalapját, valamint csatolni kell az okirati bizonyítékokat. Az ügyvédi kamara nem biztosítja a költségmentességet, ha a bíróság előtt érvényesíteni kívánt követelés egyértelműen megalapozatlan.

Ha az ügyvédi kamara elfogadja a kérelmet, az érintett személy kiválaszthat egy ügyvédet a felhatalmazott költségmentes ügyvédek listájáról. Egyes ügyvédi kamarák maguk választják ki az ügyben eljáró ügyvédet.

Költségmentességi kérelemmel az eljárás bármely szakaszában és fokán lehet élni, és az valamennyi következő fokra is érvényes, amennyiben az adott személy továbbra sem rendelkezik megfelelő forrásokkal.

Ha a költségmentességre vonatkozó kérelmet elutasítják, az érintett személy újra benyújthatja azt az ügyben illetékes bírósághoz.

8 Milyen tartást fog valószínűleg megítélni a bíróság? Hogyan számítják ki a tartásdíj összegét? Felülvizsgálható-e a bíróság határozata, ha a megélhetési költségek vagy a családi körülmények megváltoznak? Ha igen, hogyan (pl. automatikus indexálási rendszeren keresztül)?

A fizetendő tartás összegét meghatározó és a fizetést elrendelő bírósági végzés végrehajtási végzésnek minősül, és így végrehajtható.

A tartásra való jogosultságot kimondó bírósági végzés előírja a kötelezett személy számára, hogy megfizesse a kedvezményezettnek azt az összeget, amely annak az alapvető létfenntartásához szükséges (az élelmezés, szállás és ruházkodás költségei, valamint a méltó élet fenntartásához szükséges minimális javak és szolgáltatások költsége). A fizetendő tartás összegének megállapítása során a bíróságnak a tartásért felelős személy pénzügyi körülményeit is figyelembe kell vennie.

A különvált házastárs részére fizetendő tartás összegét meghatározó bírósági végzésnek a felek házasság alatti életszínvonalát is figyelembe kell vennie.

A még kiskorú vagy már nagykorú, de pénzügyileg nem független gyermekek részére fizetendő tartás összegét meghatározó bírósági végzésnek a gyermekek iskoláztatásának a költségeit is figyelembe kell vennie.

A tartást az ISTAT mutatói, illetve a felek megegyezése szerinti vagy a bírósági végzésben meghatározott egyéb paraméterek alapján automatikusan kiigazítják.

A fizetendő összeg egy későbbi időpontban módosítható, ha a kedvezményezett vagy a kötelezett személy ezt kérelmezi az illetékes bíróságtól, amely általában az eredeti végzést kibocsátó bíróság.

9 Hogyan és kinek fizetik meg a tartásdíjat?

A bíróság határozza meg a fizetési feltételeket.

Különválás esetén a bíróság elrendelheti, hogy a tartásra kötelezett felé rendszeresen fizetésre kötelezett harmadik személyek (például a munkáltatójuk) a pénz egy részét közvetlenül a különvált házastárs részére fizessék meg.

A tartást az arra jogosult személy részére kell kifizetni.

A még kiskorú gyermekek részére fizetendő tartást általában a felettük felügyeletet gyakorló szülő részére kell megfizetni.

A már nagykorú, de pénzügyileg még nem független gyermekek számára elrendelt tartást közvetlenül a gyermek részére kell megfizetni.

10 Ha az érintett személy (kötelezett) önként nem fizet, milyen intézkedést lehet tenni a fizetés kikényszerítésére?

Ha a tartás fizetésére kötelezett személy önként nem fizeti meg a tartást, a jogosult a pénzügyi kötelezettségek végrehajtásának szokásos eszközeit veheti igénybe.

11 Kérjük, röviden mutassák be a végrehajtásra vonatkozó valamennyi korlátozást, különös tekintettel az Önök végrehajtási rendszerében érvényesülő, kötelezettet védő szabályokra és elévülési időkre

A tartásra való jogosultság önmagában nem évül el. Az esedékessé vált, de meg nem fizetett egyes részletekre öt éves elévülési idő vonatkozik (a Polgári Törvénykönyv 2948. cikkének (2) bekezdése). Ezenfelül az elévülés szünetel a házastársak között, valamint a szülői felügyeletet gyakorló személy és a tartásban részesülő személyek között.

12 Van-e olyan szervezet vagy hatóság, amelytől segítséget kaphatok a tartásdíj behajtásában?

Olaszországban nincs olyan szervezet vagy hatóság, amelyik a tartásra jogosultakat segítené a tartás behajtásában. A tartásra jogosult személynek ügyvéd útján kell az illetékes bírósághoz fordulnia; ezt, ha már nagykorú, megteheti saját maga, vagy ha még nincs 18 éves, a törvényes képviselőjén keresztül.

13 A kötelezett helyett megélőjelezhetik-e a tartásdíjat vagy annak egy részét bizonyos (kormányzati vagy magán-) szervezetek?

Nem.

14 Ha ebben a tagállamban tartózkodom, a kötelezett pedig egy másik országban lakik:

14.1 Kaphatok-e segítséget ebben a tagállamban valamely hatóságtól vagy magánszervezettől?

Az a személy, aki tartásdíjra jogosult egy másik országban élő személytől, segítséget kérhet az olasz központi hatóságtól. Kérelemben kell kezdeményeznie az elismerést és a végrehajthatóság kimondását, valamint a tartásra való jogosultsága elismerését kimondó határozat végrehajtását – a 4/2009/EK rendelet VII. fejezetében létrehozott együttműködési rendszer alkalmazásával – azon tagállam központi hatóságának útján, amelyikben a kötelezett személy szokásos tartózkodási helye található.

A 4/2009/EK rendelet 49. cikkének alkalmazásában Olaszország az Igazságügyi Minisztérium Fiatalkorúak Igazságügyi Főosztályát (*Ministero della Giustizia - Dipartimento per la Giustizia Minorile*) jelölte ki központi hatóságként a határon átnyúló jogvitákban a tartásnak az európai igazságügyi térségben történő behajtására.

14.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel?

Olaszország központi hatósága a következő címen érhető el:

Ministero della Giustizia, Dipartimento per la Giustizia Minorile

Via Damiano Chiesa 23

00136 Roma

Tel. +39 668188325

Fax +39 668808085

E-mail: acitalia0409.dgm@giustizia.it

15 Ha egy másik országban tartózkodom, a kötelezett pedig ebben a tagállamban:

15.1 Intézhetek-e ebben a tagállamban közvetlenül kérelmet egy ilyen hatósághoz vagy magánszervezethez?

Ha a jogosult külföldön él, és Olaszországban szeretné érvényesíteni a tartásra való jogosultságát elismerő határozatot, segítséget kérhet a lakóhelye szerinti tagállam központi hatóságától, és ezen hatóság útján – a 4/2009/EK rendelet VII. fejezetében létrehozott együttműködési rendszeren keresztül – kérelmet nyújthat be az 56. cikkel összhangban.

Következésképpen a kérelem nem küldhető el közvetlenül Olaszország központi hatóságához, illetve más olaszországi hatósághoz vagy magánszervezethez.

15.2 Ha igen, hogyan léphetek kapcsolatba ezzel a hatósággal vagy magánszervezettel, és milyen segítséget kaphatok?

16 Kötí-e ezt a tagállamot a 2007. évi hágai jegyzőkönyv?

Igen.

17 Ha ezt a tagállamot nem köti a 2007. évi hágai jegyzőkönyv, a tagállam nemzetközi magánjogi szabályai értelmében melyik jogot kell alkalmazni a tartási követelésre? Melyek a vonatkozó nemzetközi magánjogi szabályok?

18 A tartásról szóló rendelet V. fejezetének felépítését követve mely szabályok vonatkoznak az igazságszolgáltatás igénybevételére az EU-n belüli, több tagállamra kiterjedő ügyekben?

Ami a határon átnyúló ügyekben az igazságszolgáltatáshoz való jogot illeti, a 4/2009/EK rendelet V. fejezetében meghatározott rendszert közvetlenül alkalmazni kell.

Ez röviden azt jelenti, hogy a tartásra vonatkozó és a VII. fejezetben írt rendszer használatával benyújtott, a leszármazással összefüggő kérelmek tekintetében a következő eljárást kell alkalmazni:

- egy határozat elismerésére vagy elismerésére és a végrehajthatóvá nyilvánítására, továbbá a tagállamban kibocsátott vagy már elismert határozat végrehajtására vonatkozó ügyekben: ha a kedvezményezett 21 évesnél fiatalabb, akkor a jövedelemtől és a kérelem megalapozottságától függetlenül – az általános szabályok előírásai szerint (lásd a 7. szakaszt) – automatikusan jár a költségmentesség;
- más típusú ügyekben (határozat kibocsátására vagy megváltoztatására irányuló kérelmek): ha a kérelem 21 év alatti személyre vonatkozik, a költségmentesség biztosításához meg kell vizsgálni, hogy a kérelem megalapozott-e, de nem kell figyelembe venni a személy jövedelmét;
- ha a kérelmező 21 évesnél idősebb, akkor részesülhet költségmentességben, ha az olasz joggal összhangban megfelel a jövedelemre vonatkozó általános feltételeknek, és ha kérelme megalapozott (lásd a 7. szakaszt).

A nem leszármazásból eredő tartásra vonatkozó kérelmek (így a házastárs vagy a jogosulttal rokoni, illetve egyéb kapcsolatban álló más személy által benyújtott kérelmek) esetében költségmentesség az olasz joggal összhangban a jövedelemre és a kérelem megalapozottságára vonatkozó általános feltételek teljesülése esetén jár (lásd a 7. szakaszt).

A folytonosság feltételét minden esetben alkalmazni kell: az a kérelmező, aki az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban teljes vagy részleges költségmentességben részesült, költségmentességre jogosult az olasz bíróságok előtt tárgyal, elismertetésre, végrehajthatóvá nyilvánításra vagy határozat végrehajtására irányuló ügyekben is.

Ha a fenti feltételek teljesülnek, Olaszország központi hatósága elküldi az illetékes ügyvédi kamarának a költségmentességre vonatkozó kérelmet, amelyhez csatolja a kérelmező által benyújtott, esetleg szükséges dokumentumokat is.

Az ügyvédi kamara a fent ismertetett feltételek alapján dönti el, hogy biztosítható-e költségmentesség.

19 Milyen intézkedéseket fogadott el ez a tagállam a tartásról szóló rendelet 51. cikkében szereplő tevékenységek ellátásának biztosítására?

Olaszország központi hatósága a következő eljárást követi a VII. fejezet alkalmazásával elküldött együttműködési kérelmek kezelésére:

ösztönzi a békés megoldásokat a kötelezettek tartási kötelezettségük önkéntes teljesítésére szóló felhívásával;

felkéri a kötelezetteket, hogy vegyék fel a kapcsolatot a központi hatósággal az ügy rendezésére vonatkozó eljárással kapcsolatos megegyezés érdekében; azonosítja a kötelezett tartózkodási helyét az olasz helyhatóságok nemzeti nyilvántartásának (*Indice nazionale dei comuni italiani*) és a büntetés-végrehajtási intézetek hivatalának (*Amministrazione penitenziaria*) adatbázisaihoz történő hozzáférés, illetve a helyi népelesség-nyilvántartási hivatalokkal való kapcsolatfelvétel útján;

az adórendőrség (*polizia tributaria*) segítségével információkat gyűjt a kötelezett jövedelméről és vagyonáról;

az igazságszolgáltatási hatóságokkal együttműködve előmozdítja a rendelet 51. cikke (2) bekezdésének g) pontjában meghatározott okirati bizonyítékok beszerzését;

elősegíti a fenti 7. és 18. szakaszokban kifejtett költségmentesség nyújtását.

Utolsó frissítés: 22/01/2018

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.